

IPB-transparant – jaargang 6 – nr 1 – oktober 2002 – driemaandelijks tijdschrift van het Interdiocesaan Pastoraal Beraad – Guimardstraat 1 – 1040 Brussel – tel. 02/509 96 87 – fax 02/509 96 09 – e-mail ipb@interdio.be – website www.ipbsite.be – rek. 784-5832889-14

*verantwoordelijke uitgever: Leon Van Luchene
afgiftekantoor: Brussel 4*

pagina 1-2

(in kader)

Nieuwe IPB-voorzitter

Op zaterdag 12 oktober verkozen de forumleden Hubert Schepers tot 5de voorzitter van het IPB.

Hubert Schepers woont in Houthalen en is gehuwd met Thérèse Froyen. Het echtpaar heeft 3 kinderen en 1 kleinkind.

40 jaar was Hubert Schepers leraar Frans aan het Sint-Pauluscollege te Houthalen.

Sinds het einde van de jaren 1960 is Hubert Schepers actief in het kerkelijk leven. Vooral de schoolpastoraal behoort tot zijn werkterrein. Verschillende malen was hij moderator van de Pastorale Raad van het bisdom Hasselt. De nieuwe voorzitter werkt mee in de parochie en in welzijns- en Derde Wereldorganisaties.

Wij wensen hem een vruchtbaar voorzitterschap toe!

Editoriaal

Gezocht: gelovige

Het boek dat als hommage en als dank werd aangeboden aan Trees Dehaene op het einde van haar mandaat als voorzitter van het IPB, heeft een intrigerende titel: *Gezocht: gelovige**.

Gezocht: gelovige. Gezocht, door wie?

Alleszins door God: Hij laat nooit af. Zijn zoeken stopt niet bij gelovigen. Hij wil er zijn voor alle mensen en voor de wereld waarin zij leven.

Ook door de Kerk, wij samen dus? Die is in deze tijd, waarin zij een plaats op het podium van de samenleving heeft moeten inruilen voor de coulissen, wat blij als gelovigen mee de brug willen slaan tussen gisteren en morgen. Maar misschien functioneren we nog te uitsluitend als een zoekmachine à la Google: registrerend, nogal wat problemen oplijstend, in zo veel items en gespreid over zo veel pagina's dat je er je weg in verliest. Terwijl mensen eigenlijk op zoek zijn naar wat de echte identiteit uitmaakt van de gelovige christen vandaag. Het kan vanwege de Kerk een actieve zoektocht worden: zoals je mensen uitnodigt voor een feest, hen aanspreekt, verzamelt, begroet, naar hen luistert en hen weer naar huis laat gaan met een warm hart.

Of gaat het om mensen van vandaag die zeggen: "Ik zoek een gelovige omdat ik vragen heb waarop ik nergens anders een hoopvol antwoord vind. Wat is de moeite waard om voor te leven? Waarom moeten mensen lijden? Hoe kan je echt liefhebben? Hoe zit het met goed en kwaad in de wereld? Is met de dood alles voorbij? Wat heeft God met dat alles te maken? ..." Vragen van kinderen, vragen die jongeren stellen, direct en open of verpakt in verveling, moeilijk gedrag, apathie. Vragen ook van volwassenen en van de samenleving.

Gezocht: gelovige. Kunnen wij samen die gelovige worden? Wij hebben de mens en de wereld heil, vrede en gerechtigheid aan te zeggen. Een boodschap die op ons toekomt vanwege God zelf in de bijbel. Met antwoorden die christenen, en, voor hen, joodse gelovigen eeuwenlang hebben overdacht, doorleefd, doorbeden. Met nieuwe accenten en perspectieven, zoals die zich aftekenen in de dynamiek van het christendom vandaag.

Gezocht: gelovige. In het IPB hebben we een geloofsvermogen aan boord dat in weinig andere overlegstructuren te vinden is, in de diepte en in de breedte. Visie en ervaring, spiritualiteit en engagement, theologie en praxis, exegese en inspiratie, reflectie en getuigenis, moraal en pastoraal... Die rijkdom in het IPB verder ontsluiten, verzamelen en verdichten met het oog op het vinden van enkele universeel-krachtige pastorale sleutels om door te dringen tot het hart van mensen en van gemeenschappen, om *the treasure within* te openen voor henzelf, voor anderen en voor God: is dat niet de beste dienst die het IPB kan bewijzen aan de Kerk en de samenleving? Zeker als we naar beide kijken met de vrijheid van geest en van hart die van God zelf komt!

Gezocht: gelovige. Ik denk dat het ogenblik gekomen is om het boek open te slaan. Het heeft ons ongetwijfeld heel wat bij te brengen over christen zijn in de wereld van vandaag en over de verbondenheid met de Kerk.

Hubert Schepers
voorzitter

*Zie ook elders in dit nummer

pagina 2-3

IPB-nieuws

Met een vaste hand en een groot hart...

Bij dit artikel

Foto 50

Met tekst:

vlnr. Trees Dehaene, voorzitter Hubert Schepers, alg. secr. Leon Van Luchene

Tijdens het Forum van 11-12 oktober nam het IPB afscheid van haar voorzitter Trees Dehaene. Met bijzonder hartelijke woorden en met wat heimwee van beide kanten. Het IPB en Trees waren, in de ogen van de leden, met elkaar vergroeid geraakt in de hoopvolle zorg voor de gelovige en de Kerk van vandaag, - met een bijzondere en alerte aandacht voor de plaats en de bijdrage van de leek -, in de vele momenten van overleg, zoeken en delen, in vragen en soms ook in aarzeling en twijfels. Maar wat Trees het IPB er bovenop gaf was heel haar persoon: haar vriendschap, haar hartelijke woorden en gebaren, haar beslistheid en haar soepelheid, haar gepast spreken en haar omstandig luisteren, haar vertrouwdheid met wat mensen bezighoudt - vreugde en pijn - en haar doorzicht. Om het samen te vatten met de woorden van Mgr. Van den Berghe: de 'heilige ernst' waarmee Trees haar taak opnam, heeft

het IPB sterker gemaakt, en daardoor ook de dienst aan de Kerk en aan de samenleving aan kwaliteit doen winnen. Dank je, Trees!

Stafmedewerker: verwelkoming en afscheid (+foto's 26 – Erlinde De Lange en 7- Dirk K. - 7 alleen persoon)

Op 1 september 2002 ging de nieuwe stafmedewerker, Erlinde De Lange, aan de slag. Erlinde behaalde in 1996 het licentiaat in de Godsdienstwetenschappen. Haar functie op het IPB combineert zij met rechtsstudies. Van 1998 tot eind augustus 2002 was Erlinde stafmedewerker bij het vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen, Dienst Catechese en Afdeling Jongerenpastoraal. In haar vrije tijd is zij onder meer begeleider op het Wereldkamp voor jongeren en vrijwilliger bij de Bouworde. Veel succes op het IPB, Erlinde!

Na drie IPB-jaren is Dirk Kerckhoven overgestapt naar het Vlaams Verbond van het Katholiek Hoger Onderwijs. Hier is hij stafmedewerker christelijke identiteit. Een onvermoeibare gedrevenheid en inzet kenmerkte Dirk. Bij de aanvang stil en ietwat timide evolueerde Dirk naar een kritisch opbouwende stem in het overleg en in de werking van het IPB. Zijn *Leitmotiv? Under construction*. Geloof en kerk zijn steeds in wording. Groei dan ook verder als mens en als gelovige. Dirk! Dank je!

Indien plaats

Foto 13

Tekst onder foto

De stembusgang op het Forum...

GEZOCHT: GELOVIGE

hierbij kadertje over boek

kaft van het boek is jullie bezorgd door Davidsfonds

GEZOCHT: GELOVIGE is het boek dat het IPB Trees Dehaene aanbiedt naar aanleiding van het einde van haar zeven jaar voorzitterschap.

In haar engagement in de kerk heeft Trees Dehaene er steeds voor geijverd om de lekeninbreng als een volwaardig element van kerk en geloof te beschouwen. Het boek wil stof bieden en nagaan hoe de inbreng van leken in de toekomst verder gerealiseerd kan worden. Want, zoals prof. M. Lamberigts zegt: de kerk kan maar licht voor de volkeren zijn in zoverre haar leden de middelen en kansen krijgen om hun plichten ernstig te nemen.* **GEZOCHT: GELOVIGE** is dan ook een *werkboek*: het wil tot nadenken stemmen en de aanzet zijn voor vruchtbare discussie en kerkopbouw.

Het eerste hoofdstuk vertrekt vanuit de centrale idee dat de geleefde werkelijkheid, het alledaagse een vindplaats van geloof en van God is. Hoofdstuk 2 reflecteert over het kerkelijk zelfverstaan: welke zijn de consequenties van een hernieuwd geloofsbewustzijn en van het lekenperspectief voor de kerk. Kerkopbouw is immers ook een binnenkerkelijk leerproces. Tenslotte is er de maatschappelijke aanwezigheid van de kerk. Welke antwoorden geeft de kerk op nieuwe noden en behoeften in de samenleving? Hoe wil de kerk deze antwoorden concreet gestalte geven?

*Zie In 't vizier

IPB en Uitgeverij Davidsfonds, 2002

Samenstelling en eindredactie: Annekatrien Depoortere, Dirk Kerckhoven, Erik Galle

Prijs: € 19,95 - 204 pagina's - ISBN: 90-5826-192-1

Het boek kan op het IPB-secretariaat besteld worden.

In kader

Logo's overnemen aub

Colloquium

Hedendaagse gelovigen

Religieus gevoelig en dakloos

Woensdag 18 december 2002

Onnoemelijk veel mensen hunkeren vandaag naar geluk en authenticiteit. De christelijke geloofstraditie blijkt alsmaar minder relevant te zijn in het zoeken naar antwoorden. Vandaar dat vele zinzoekers zich dakloos voelen. Geloof lijkt wel een spel van en voor ingewijden te zijn, weg van het dagelijkse leven. Bevrucht het religieuze landschap het hedendaags gelovig zoeken dan niet?

In februari 2001 organiseerde het IPB het colloquium *Eén zending, vele vormen. Leken en religieuzen: samen en anders*. Nadien klonk de vraag om verder na te denken over 'leken en religieuzen', en om het denkproces over hedendaagse gelovigen en spiritualiteit verder te zetten.

In de hedendaagse samenleving roepen geloven en spiritualiteit vragen op. Waar ervaren gelovigen sporen van de levende God? Luistert de Kerk naar hun geloofsverhaal? Hoe kan de veelvormige ervaring van de 'gewone' gelovige een stuwende motor zijn in de kerkopbouw? Op 18 december gaat het colloquium op zoek naar wat hedendaagse gelovigen motiveert en inspireert.

Programma

De dag bestaat uit twee luiken.

In de voormiddag behandelen twee sprekers **een theoretisch-reflexief kader**. Prof. Dr. Mathijs Lamberigts, decaan Faculteit Godgeleerdheid K.U.Leuven, heeft het over 'Lekenverantwoordelijkheid: rechten en plichten na Vaticanum II'. 'Het nieuwe religieuze verlangen – op zoek naar een nieuwe geloofsdynamiek' brengt prof. Dr. Anton Van Harskamp (Bezinningscentrum V.U.Amsterdam). Telkens is een uitwisseling voorzien.

Biografische en concrete verhalen komen in de namiddag aan bod. Met een inbreng van: Dirk Boone (Bezinningscentrum Oude Abdij, Drongen), Barbara Focquaert (Arkgemeenschappen Jean Vanier) en Jan De Vriese (Lector godsdienst lerarenopleiding, KH Oostende-Burkke). Na de inleidingen volgt een plenum.

Tot slot schetst Trees Dehaene, gewezen voorzitter IPB, enkele perspectieven: het dagelijks leven als vindplaats van geloof.

Dit colloquium wordt georganiseerd i.s.m. de Faculteit Godgeleerdheid K.U.Leuven, en vindt plaats in het Maria-Theresiacollege te Leuven.

Deelname: dagprogramma € 10; halve dag € 5. Studenten nemen gratis deel.

Meer info: www.ipbsite.be

Folders kunnen op het IPB-secretariaat aangevraagd worden.

In 't vizier

Het Tweede Vaticaans Concilie en de leek binnen de Kerk: middelen en kansen

*Op de voorstelling van het boek **GEZOCHT: GELOVIGE** belichtte professor M. Lamberigts, decaan van de Leuvense Faculteit Godgeleerdheid, de positie van de gelovige leek binnen de Kerk. We publiceren hier een synthese van zijn toelichting. De volledige tekst kan u op de website van het IPB vinden: www.ipbsite.be.*

In het decreet over het lekenapostolaat *Apostolicam Actuositatem*, op het Concilie bijna unaniem goedgekeurd, lezen wij: “Bovendien kan de kerk zonder het werk van de leken nauwelijks actief zijn in vele streken, waar het aantal priesters zeer klein is...”

Aan deze zin kun je twee interpretaties geven. Leken dragen, ook in Vlaanderen, een steeds grotere verantwoordelijkheid in het actief aanwezig stellen van de kerk en haar zending. En terzelfdertijd zal, met een slinkend aantal priesters, de kerkleiding in Vlaanderen aan haar leken een steeds grotere verantwoordelijkheid moeten geven. Zo niet, dan verdwijnt de Kerk uit het Vlaamse landschap.

Vaticaanum II nodigt bisschoppen en priesters en leken uit om uit hun schelp te komen. Het decreet benadrukt immers dat bisschoppen, pastoors en andere priesters, reguleren en seculeren voor ogen moeten houden dat het recht en de plicht apostolaat te beoefenen gemeengoed is van alle gelovigen. Hierbij zijn dialoog en loyaliteit tussen beide groepen belangrijk. De groeiende participatie van Vlaamse leken in o.a. het onderwijs biedt voor de kerk een spannende uitdaging en een belangrijke kans. Omwille van de stijgende participatiegraad is het zaak om de gevormde leken sleutelposities te durven toevertrouwen. Dit is niet nieuw. *Apostolicam Actuositatem* zegt immers dat leken op eigen wijze deelnemen aan de zending van de kerk, en wijst op het belang van vorming, vorming die noodzakelijk is om als lid en getuige van de kerk haar aanwezig doet stellen in de wereld. In het decreet leest men dat de vorming ook de opleiding voor het apostolaat van evangelisatie en heiliging inhoudt. Het werk van leken betreft dus niet alleen de tijdelijke orde, maar ook inzet *in* de kerk, samen met de clerus. Het Concilie doet een dringend beroep op alle leken.

In Vlaanderen zijn er gevormde leken. Het aantal theologisch gevormde leken stijgt. Over enkele jaren zullen er meer leken doctores in de theologie zijn dan priesters. Deze leken vormen een groot *pool* voor de Kerk in Vlaanderen. Ze zijn misschien wel niet gewijd, maar ze zijn niet minder ingewijd. Als het over geloven gaat, zijn er geen ‘leken’ meer, en dit geldt voor vrouwen en mannen.

Kortgeknipt

Midden tussen hen door ging Hij zijns weegs (Lc 4,30)

Dienen in actieve geweldloosheid

Tijdens het jaar 'Geroepen om te dienen' besteedt 'Kortgeknipt' telkens aandacht aan een aspect van diaconie.

Een "keuze voor actieve geweldloosheid" – denkt u dat we de samenleving daarmee van dienst kunnen zijn? Dat geloven we in elk geval wél in Pax Christi. En we willen deze overtuiging graag toelichten, zeker nu we dit jaar in onze kerkprovincie nagaan of we wel voldoende bezig zijn met de opdracht die Jezus aan zijn leerlingen toevertrouwde: ervoor zorgen dat de mensen leven hebben, en wel in overvloed (Joh 10,10)!

Als christenen kunnen wij ons niet neerleggen bij het onrecht waarvan mensen het slachtoffer zijn. Het conflict kunnen en mogen wij niet schuwen. Wie 'positie kiest', riskeert een conflict. Daarvoor is moed nodig.

'Actief' heeft daar al mee te maken: we zijn niet louter toeschouwers. Die bij voorbeeld lijdzaam blijven toezien op de ontelbare slachtoffers van honger, geweld en extreme armoede in deze wereld. Of hoe het Westen omgaat met het probleem 'Irak'. Of hoe de Belgische regering zoekt om toch maar wapens te kunnen leveren aan Nepal. We mengen ons in het debat. We zoeken actief mee naar uitwegen, oplossingen, waar beide partijen in de volle zin van het woord 'beter' van worden. Daarvoor is creativiteit nodig!

De 'actieve geweldloosheid' is een weg die men niet alleen in de grote-wereld-conflicten, in de politiek kan gaan. Het is een bruikbare weg overal waar spanningen en conflicten het samen-werken, het samen-leven, de verbondenheid tussen mensen op de proef stellen. 'Actief' betekent ook dan: niet doen alsof de problemen er niet zijn, maar zoeken, samen zoeken. Bewust kiezen om de 'volle waarheid' onder ogen te zien (ook die van de andere partij), om het goede in de ander te zien en uit te spreken, om het eigen tekortkomen te erkennen. Kiezen om recht te doen aan beide partijen en handelen vanuit het eigen geweten om zo het geweten van de ander te raken.

Met deze 'keuze voor actieve geweldloosheid' kunnen we ons samen-leven van dienst zijn: van gezin, familie en buurt, over organisatie, dorp en parochie tot in de nationale en de internationale politiek. Ongetwijfeld! En helemaal in de lijn van Jezus van Nazareth, die inzake dialoogbereidheid met andersdenkenden, creativiteit om op het geweten van de ander te appelleren (zijn vele parabels) en consequente geweldloosheid ('Steek je zwaard weer op zijn plaats', Mt 26,52) voor niemand moet onderdoen. Ook dié dingen heeft Hij ons voorgedaan. Als dienst aan de mensheid.

8 maart 2003, de eerste zaterdag in de komende veertigdagentijd, is een datum om te noteren.* Het wordt een 'woestijndag', een 'dag van inkeer en van omkeer', een dag om bezinnend, biddend en vastend onze honger naar gerechtigheid aan te scherpen. En ons verlangen om op een actief-geweldloze manier met die 'honger' iets te doen – in het voetspoor van Hem wiens Naam wij samen belijden.

Jan Vanden Berghe
medewerker Pax Christi Vlaanderen

*Meer info over deze actiedag bij het Netwerk Caritas Solidariteit - Tel. 02/502.75.28 – Fax 02/502.75.30 - E-mail sabine.poleyn@crv.be

Echo uit de Bisschoppenconferentie

Brochure bisschoppenconferentie *Gezonden om te dienen*

(+ kaft u bezorgd door Licap)

Christenen zijn gezonden in de wereld. Om dit in de verf te zetten hebben de bisschoppen van België het werkjaar 2002-2003 uitgeroepen tot jaar van de dienstbaarheid.

Met de brochure 'Gezonden om te dienen' vragen zij allereerst aandacht voor de grondhouding van dienstbaarheid in opdracht van de Kerk. Hoe kan de gelovige gemeenschap die de Kerk is, dienstbaar zijn aan de samenleving en hoe kan deze houding van dienstbaarheid onze geloofsbeleving verdiepen?

De brochure van de bisschoppen belicht dit onderwerp vanuit verschillende invalshoeken: de bijbelse bronnen van dienstbaarheid zowel als de concrete beleving in ons dagelijkse leven ervan.

De brochure is te verkrijgen bij Licap cvba, Guimardstraat 1, 1040 Brussel - Tel: 02 509 96 72 – Fax: 02 509 97 80 - E-mail: info@licap.be